

ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ВИКЛАДАЧА В СОЦІАЛЬНИХ СЕРЕДОВИЩАХ ІНТЕРНЕТУ

A Нині створення особистого бренду в інформаційному просторі в педагогічній сфері є актуальним завданням. Зокрема формування інформаційного образу викладача закладу вищої освіти, як складника іміджу викладача. У статті досліджено соціальні середовища Інтернету, які використовують для формування інформаційного образу, найчастіше це соціальні мережі. Представлено контекстну діаграму формування інформаційного образу та етапи створення інформаційного образу викладача закладу вищої освіти в соціальних середовищах Інтернету.

Ключові слова: викладач; імідж; заклад вищої освіти (ЗВО); соціальна мережа; інформаційний образ

S *Trach Olga. The teacher's image development in social networks on the Internet.*

The topical question nowadays is a positive image development of a modern higher education teacher. Today it is important to develop a personal brand, especially in the pedagogical sphere. In particular, to develop the information image of higher education teachers as a component of the teacher's brand. The article analyzes the previous research on the teacher's image development and found out that insufficient attention is paid to teacher's informational image development in social networks on the Internet. The article studies social media as social networks that are most often used to develop teacher's informational images. It is presented the context diagram of the teacher's information image development and development stages of higher education teacher's informational images in social networks on the Internet.

Key words: teacher; image; institution of higher education (HEI); social network; information image

Трач Ольга Романівна, кандидатка технічних наук, асистентка кафедри соціальних комунікацій та інформаційної діяльності, Національний університет «Львівська політехніка», Україна

Trach Olga, Candidate of Technical Sciences, assistant of the Department of Social Communications and Information Activity, Lviv Polytechnic National University, Ukraine

E-mail: olya@trach.com.ua

Актуальність проблеми. Нині створення позитивно-го іміджу сучасного викладача закладу вищої освіти є актуальним і необхідним завданням. До складників іміджу викладача відноситься багато характеристик, зокрема: професійні якості, педагогічна майстерність, особистісні якості, зовнішній вигляд тощо. Проте, в час глобальної інформатизації та діджиталізації актуальним завданням є формування іміджу викладача у соціальних середовищах Інтернету. Ураховуючи популярність соціальних середовищ Інтернету формування інформаційного образу викладача можливе шляхом створення особистої сторінки в соціальних мережах. Особиста сторінка викладача повинна доповнювати імідж викладача закладу вищої освіти та мати належний вигляд і наповнення. Ураховуючи кількість і різновиди соціальних мереж, які підходять для створення бренду викладача, потрібно формувати цілісний інформаційний образ викладача в соціальних середовищах Інтернету.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Заклади вищої освіти та наукова сфера невпинно розвиваються та модернізуються, разом із цими сферами розвиваються і науковці, і викладачі. Виклики сучасного суспільства вносять свої корективи в усі сфери діяльності, й у викладацьку діяльність у тому числі. Тому імідж сучасного викладача та його складники досліджуються перманентно.

Г. Горською [1] представлено вплив образу викладача на студента шляхом дослідження психологічних чинників,

професійної ідентифікації та ідентичності та професійних властивостей викладача.

Г. Євтушенко, А. Бабошко, Д. Бушля [2] розкривають умови та етапи формування іміджу сучасного викладача закладу вищої освіти. Ними визначено функції педагогічного іміджу викладача та представлено систему управління іміджем сучасного викладача закладу вищої освіти. Також, авторами запропоновані заходи для здобуття практичних навичок для створення іміджу.

Педагогічна компетентність впливає на імідж сучасного викладача, його наукові знання, вміння та навички педагогічної діяльності. Л. Лебедик [3] досліджує системи вимірювання рівня педагогічної компетентності викладачів ЗВО. Визначення рівня необхідне для його конкурентності у ЗВО, педагогічної мобільності та готовності до професійного росту.

В. Лугова, Г. Чумак [4; 5] провели дослідження шляхом опитування студентів щодо сутності формування професійного іміджу викладача закладу вищої освіти та запропонували напрями вдосконалення формування його іміджу.

Т. Плачинда [6] досліджувала погляди студентів і викладачів на формування позитивного іміджу сучасного викладача, особливу увагу приділяла зовнішньому вигляду викладача, особистим якостям, професійності викладання.

Нині соціальні мережі широко використовують матеріали щодо формування інформаційного образу закладу вищої освіти [9]. А генераторами інформаційного образу ЗВО виступають офіційні спільноти кафедр закладів вищої освіти в соціальних середовищах Інтернету.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена стаття. Аналізуючи попередні дослідження, науковці недостатньо приділяють увагу формуванню інформаційного образу викладача, як складника іміджу сучасного педагога закладу вищої освіти.

Мета статті полягає у дослідженні способу формування іміджу сучасного викладача закладу вищої освіти у соціальних середовищах Інтернету. Для досягнення мети проведено аналіз популярних соціальних мереж і представлено контекстну діаграму створення інформаційного образу викладача.

Викладення основного матеріалу дослідження. Розглянемо три важливих питання:

1. Аналіз соціальних середовищ Інтернету для формування інформаційного образу викладача

До соціальних середовищ Інтернету можна віднести сайти, соціальні мережі, віртуальні спільноти. На сьогодні найкращою платформою для формування інформаційного образу та особистого бренду в мережі Інтернет є соціальні мережі.

Згідно з даними статистики відвідувачів соціальних мереж в Інтернеті, порталу "StatCounter" [11], найпопулярнішою соціальною мережею є Facebook. Дані рейтингу представлені на рис. 1:

Для формування інформаційного образу викладача у соціальних середовищах Інтернету варто виділити наступні соціальні середовища Інтернету:

Вікі-портал. Веб-сайт, створений на основі вікі-тексту і надає змогу користувачам самостійно змінювати інформацію на сторінках порталу. Особливістю вікі-порталу є можливість багаторазового редагування тексту, гіперпосилання на інші сторінки порталу, історія редагувань тексту. Найпопулярнішим вікі-порталом є вільна енциклопедія «Вікіпедія». Однак сьогодні більшість закладів вищої освіти мають свої офіційні вікі-портали, на яких всі викладачі ЗВО мають змогу розмістити про себе інформацію відпо-

відно до шаблону [8]. На вікі-порталах подається актуальна інформація про наукову та професійну діяльність викладача. За допомогою вікі-порталу викладач ЗВО може надати про себе актуальну інформацію щодо наукової та професійної діяльності.

ResearchGate. Наукова соціальна мережа ResearchGate створена з метою співробітництва між ученими з різних куточків світу. Соціальна мережа надає можливість користуватись базою даних публікацій зареєстрованих користувачів, обмінюватись повідомленнями та файлами, здійснювати пошук по резюме, створювати групи та проекти. Також викладачі за допомогою ResearchGate мають змогу створювати наукові блоги в межах соціальної мережі [7; 10]. За допомогою соціальної мережі ResearchGate викладач може виставляти у вільному доступі свої праці, знаходити колег за інтересами та здійснювати пошук наукових публікацій.

LinkedIn. Соціальна мережа для пошуку ділових контактів. Персональна сторінка у соціальній мережі LinkedIn містить інформацію про всі особисті та наукові досягнення, є змога додавати бібліографічні описи наукових праць, інформацію про ділові поїздки, конференції та наявні сертифікати. Згідно із заповненою особистою сторінкою є можливість сформувати резюме та здійснити пошук роботи. Користувачі соціальної мережі можуть на твоїй сторінці написати про тебе відгук чи рекомендувати тебе. Також є можливість створювати групи за інтересами та публікувати вакансії про роботу. За допомогою соціальної мережі LinkedIn викладач має змогу розширити своє коло колег за спільними інтересами в усьому світі.

Facebook – соціальна мережа в Інтернеті, яка була створена для студентів американських університетів. Особистий профіль користувача в соціальній мережі складається з особистої інформації, фотографій, дописів, списку інтересів, є доступ до груп за інтересами. Однією з особливостей соціальної мережі Facebook є налаштування приватності профілю. Соціальна мережа дозволяє викладачеві розповісти про себе, про свій особистий бренд більшій кількості людей у неформальній обстановці.

2. Етапи формування інформаційного образу викладача в соціальних середовищах Інтернету

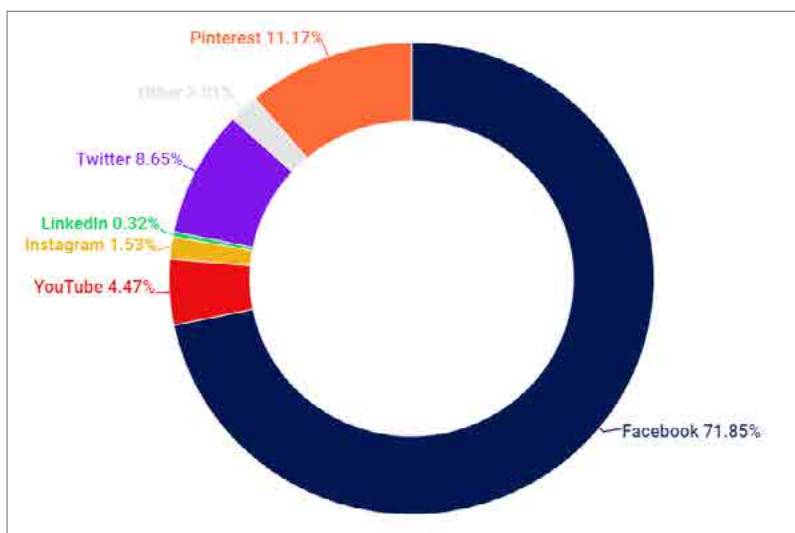

Рис. 1. Статистика соціальних мереж (жовтень 2019 р. – листопад 2020 р.)

Формування інформаційного образу викладача закладу вищої освіти [8; 9] в соціальних середовищах Інтернету має свій життєвий цикл, який складається з п'яти етапів (рис. 2):

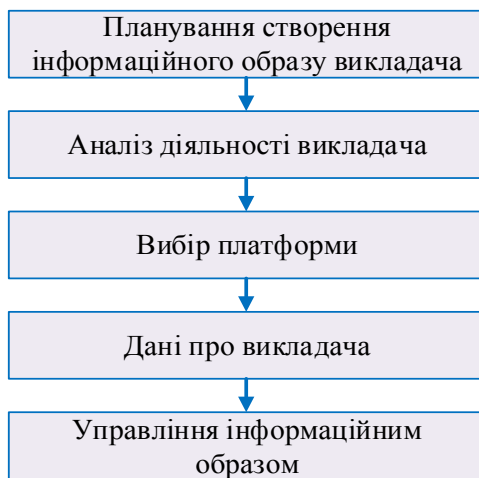

Рис. 2. Етапи формування інформаційного образу викладача

1 етап – планування створення інформаційного образу викладача. Рішення викладача про створення свого інформаційного образу в соціальних середовищах Інтернету, як складника формування позитивного іміджу викладача ЗВО. На цьому етапі викладач планує створити свій особистий бренд як науковця, так і викладача, заявити про себе та свої досягнення в інформаційному просторі.

2 етап – аналіз діяльності викладача. Необхідно здійснити аналіз еталонних сторінок викладачів ЗВО. Аналіз своєї діяльності та інформації, яку необхідно висвітлювати про свою діяльність. Визначити мету та цілі формування інформаційного образу свого іміджу.

3 етап – вибір платформи. Вибір соціальної мережі, в якій викладач ЗВО буде формувати свій інформаційний образ. Ознайомлення з розділами, які необхідно наповнити інформацією. Платформ може бути декілька, для висвітлення наукової діяльності (наприклад, ResearchGate) та особистих досягнень (наприклад, LinkedIn, Facebook).

4 етап – дані про викладача. Формування пакету інформації, яку необхідно висвітлити в соціальних мережах: особиста інформація, наукові досягнення, теми для дописів.

5 етап – управління інформаційним образом викладача. Управління своїми сторінками в соціальних мережах, постійне оновлення інформації, публікування дописів і взаємодія з іншими користувачами соціальних мереж.

3. Контекстна діаграма формування інформаційного образу викладача

Контекстна діаграма є основним інструментом структурного аналізу певної діяльності, також графічно ілюструє складені процеси системи і потік даних між ними.

Контекстна діаграма формування інформаційного образу викладача ЗВО представлена на рис. 3:

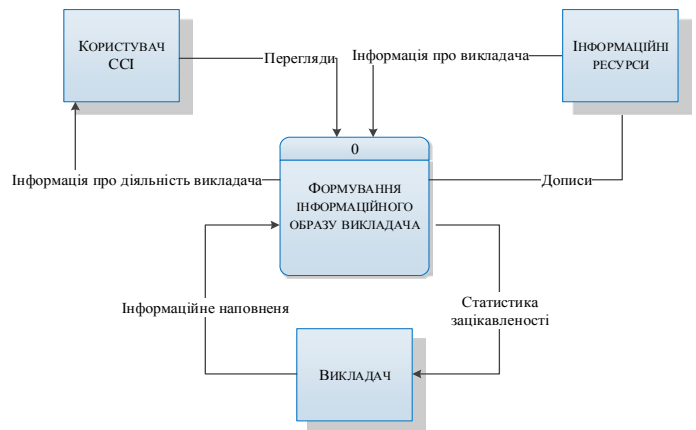

Рис. 3. Контекстна діаграма формування інформаційного образу викладача

Зовнішня сутність «Користувач соціальних середовищ Інтернету» зв'язана з головним процесом «Формування інформаційного образу викладача» за допомогою потоку даних «Перегляди» та «Інформація про діяльність викладача». Користувач отримуватиме інформацію, яка висвітлена в мережі Інтернет, про викладача ЗВО. Зовнішня сутність «Викладач» зв'язана з головним процесом за допомогою потоку даних «Інформаційне наповнення» та «Статистика зацікавленості». Для формування свого інформаційного образу викладача потрібно постійно оновлювати інформацію про себе та свої досягнення. Також викладач може переглядати статистику щодо відвідуваності його сторінки та коментарів до його дописів. Зовнішня сутність «Інформаційні ресурси» зв'язана з головним процесом за допомогою потоку даних «Інформаційне про викладача» та «Дописи». В інформаційні ресурси потрапляють дописи викладача та про викладача, що формує інформаційний образ діяльності викладача ЗВО.

Висновки. Формування інформаційного образу викладача закладу вищої освіти, як складника іміджу має безліч переваг. Перевагою інформаційного образу викладача в соціальних середовищах Інтернету є: можливість пошуку партнерів для співпраці, залучення абітурієнтів до свого ЗВО, надання цікавої та корисної інформації про сферу вашої діяльності тощо. Однак необхідно аналізувати інформацію, перевіряти на грамотність, достовірність та якість, перш ніж її опублікувати в соціальних середовищах Інтернету, щоб запобігти ризикам булінгу та наклепам.

Список використаних джерел

1. Горська Г. О. Образ викладача як об'єкт професійної ідентифікації студента. Теоретичні і прикладні проблеми психології. 2019. № 1. С. 77–86.
2. Євтушенко Г. В., Бабошко А. І., Бушля Д. І. Імідж сучасного викладача: сутність та особливості формування. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Вип. 11. С. 630–634.
3. Лебедик Л. Вимірники педагогічної компетентності викладачів закладів

- вищої і передвищої освіти. Імідж сучасного педагога : електрон. наук. фах. журн. (категорія «Б»). 2020. № 1 (190). С. 29–33.
DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-1\(190\)-29-33](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-1(190)-29-33).
URL: http://isp.poippo.pl.ua/article/view/194075/pdf_4
4. Лугова В. М., Чумак Г. М. Напрями удосконалення іміджу викладача закладу вищої освіти. Молодий вчений. 2020. № 3. С. 399–404.
 5. Лугова В. М., Чумак Г. М. Формування професійного іміджу викладача в закладах вищої освіти. Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Педагогіка : електрон. наук. фах. видання. 2019. Т. 6, № 11. URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal/issue/view/14>.
 6. Плачинда Т. С. Імідж викладача закладу вищої освіти. International Journal of Education and Science. 2019. Vol. 2, no. 4. DOI: 10.26697/ijes.2019.4.15.
 7. Anisimova O., Vasylenko V., Fedushko S. Social Networks as a Tool for a Higher Education Institution Image Creation. CEUR Workshop Proceedings.: Proceedings of the 1st International Workshop on Control, Optimisation and Analytical Processing of Social Networks (COAPSN-2019). 2019. Vol. 2392. P. 54–65.
 8. Fedushko S., Syerov Yu., Yanovska M.-A. The specifics of using wiki-technology for popularization of state administrative organizations on the example of university. Journal of Tourism and Regional Development. Warszawa : Wydawnictwo SGGW. 2017. No. 8. P. 55–63.
 9. Korzh R., Peleshchynshyn A., Syerov Yu., Fedushko S. University's Information Image as a Result of University Web Communities' Activities. Advances in Intelligent Systems and Computing : Selected Papers from the International Conference on Computer Science and Information Technologies, CSIT 2016, September 6-10 Lviv, Ukraine, Shakhovska N. (Ed.). Springer International Publishing: 2017. Series Volume 512. P. 115–127.
 10. Molodetska K., Brodskiy Yu., Fedushko S. Model of Assessment of Information-Psychological Influence in Social Networking Services Based on Information Insurance. CEUR Workshop Proceedings. Vol. 2616: Proceedings of the 2nd International Workshop on Control, Optimisation and Analytical Processing of Social Networks (COAPSN-2020). Lviv, Ukraine, 2020. May 21. P. 187–198.
 11. «StatCounter». URL:<https://gs.statcounter.com/>

References

1. Gorskaya, G. O. (2019). Obraz vykladacha yak ob'iekt profesiinoy identyfikatsii studenta [The image of the teacher as an object of professional identification of the student]. *Teoretychni i prykladni problemy psykholohii [Theoretical and applied problems of psychology]*, 1, 77–86 [in Ukrainian].
2. Yevtushenko, G. V., Baboshko, A. I., & Bushlya, D. I. (2016). Imidzh suchasnoho vykladacha: sutnist ta osoblyvosti formuvannya [The image of a modern teacher: the essence and features of formation]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky [Global and national economic problems]*, 11, 630–634 [in Ukrainian].
3. Lebedyuk, L. (2020). Vymirnyky pedahohichnoi kompetentnosti vykladachiv zakladiv vyshchoi i peredvyshchoi osvity [Measuring pedagogical competence of teachers of higher and higher education]. *Imidzh suchasnoho pedahoha [The image of a modern teacher]*, 1, 29–33. Retrieved from http://isp.poippo.pl.ua/article/view/194075/pdf_4 [in Ukrainian].
4. Lugova, V. M., & Chumak, G. M. (2020). Napriamy udoskonalennia imidzhu vykladacha zakladu vyshchoi osvity [Directions for improving the image of a teacher of higher education]. *Molodyi vchenyi [Young scientist]*, 3, 399–404 [in Ukrainian].
5. Lugova, V. M., & Chumak, G. M. (2019). Formuvannya profesiinoho imidzhu vykladacha v zakladakh vyshchoi osvity [Formation of professional image of the teacher in institutions of higher education]. *Adaptyvne upravlinnia: teoriia i praktyka. Seriya Pedahohika [Adaptive control: theory and practice: electronic scientific professional publication. Ser. Pedagogy]*, 6, 11. Retrieved from <https://amtp.org.ua/index.php/journal/issue/view/14> [in Ukrainian].
6. Plachinda, T. S. (2019). Imidzh vykladacha zakladu vyshchoi osvity [Image of a teacher of higher education]. *International Journal of Education and Science*, 2, 4 [in Ukrainian].
7. Anisimova, O., Vasylenko, V., & Fedushko, S. (2019). Social Networks as a Tool for a Higher Education Institution Image Creation. *CEUR Workshop Proceedings.: Proceedings of the 1st International Workshop on Control, Optimisation and Analytical Processing of Social Networks (COAPSN-2019)*, 2392, 54–65.
8. Fedushko, S., Syerov, Yu., & Yanovska, M.-A. (2017). The specifics of using wiki-technology for popularization of state administrative organizations on the example of university. *Journal of Tourism and Regional Development. Warszawa: Wydawnictwo SGGW*, 8, 55–63.
9. Korzh, R., Peleshchynshyn, A., Syerov, Yu., & Fedushko, S. (2016). University's Information Image as a Result of University Web Communities' Activities. *Advances in Intelligent Systems and Computing: Selected Papers from the International Conference on Computer Science and Information Technologies, CSIT 2016, September 6-10 Lviv, Ukraine, Shakhovska N. (Ed.). Springer International Publishing*, 512, 115–127.
10. Molodetska, K., Brodskiy, Yu., & Fedushko, S. (2020). Model of Assessment of Information-Psychological Influence in Social Networking Services Based on Information Insurance. *CEUR Workshop Proceedings. Vol 2616: Proceedings of the 2nd International Workshop on Control, Optimisation and Analytical Processing of Social Networks (COAPSN-2020)*. Lviv, Ukraine, May 21, 187–198.
11. «StatCounter». Retrieved from <https://gs.statcounter.com/>

Дата надходження до редакції
авторського оригіналу: 05.01.2021